

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2005/06:30

Stenografiska
uppteckningar
2005/06:30

Fredagen den 17 mars

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Utrikesminister Laila Freivalds

Statssekreterare Lars Danielsson

Återrapport från informellt ministermöte (Gymnich) den 10 och 11 mars 2006 (Yttre förbindelser)

Återrapport från ministerrådsmöte den 27 februari 2006 (Allmänna frågor)

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 20 och 21 mars 2006

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Godmorgon! Mötet är härmed öppnat. Välkomna!

Vi följer det vanliga upplägget och börjar med Allmänna frågor. Ordet går först till Lars Danielsson för en återrapport. Varsågod!

Anf. 2 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Herr ordförande! Nämnden har i sedvanlig ordning fått den skriftliga rapporten från det senaste mötet i allmänna rådet. Jag har inget att tillägga men står givetvis till tjänst för att svara på frågor om så önskas.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten och går sedan in på kommande ministerrådsmöte. Först har vi Resolutioner, yttranden och beslut antagna av Europaparlamentet.

Det finns tydligen inget att säga om detta. Vi godkänner den informationen och går vidare till punkten om förberedelse av Europeiska rådet.

Anf. 4 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Det vårtoppmöte med Europeiska rådet som äger rum nästa vecka kommer som vanligt att ägna sig åt en uppföljning av Lissabonstrategin. Den här gången räknar vi med att det är energifrågan som står i fokus. Fortfarande är det ordförandeskapets uppfattning att man ska försöka undvika slutsatser om utrikespolitiken, alltså om de externa relationerna.

Nämnden har fått del av den senaste versionen av slutsatsutkastet, som för övrigt möjligen också helt kort diskuteras i dag i Coreper. Ett reviderat utkast kommer sedan att skickas ut, och statsministern återkommer till nämnden och samråder på tisdag förmiddag.

Låt mig inledningsvis säga att vad regeringen vill framföra i allmänna rådet är den vikt som vi fäster vid att ta till vara den ambitionshöjning som nu finns i Lissabonstrategin efter den halvtidsöversyn som ägde rum förra året. De nationella handlingsprogrammen, som ju riksdagen debatterade för någon vecka sedan, är ett centralt instrument i strategins genomförande.

Vi vet att strategin handlar om Europas möjligheter att på ett bättre sätt möta ekonomiska, sociala och miljömässiga utmaningar. Därför tycker vi att det är glädjande att det slutsatsutkast som ligger på allmänna rådets bord på måndag speglar den här breda ansatsen. Inte minst är det glädjande, tycker vi, att ett flertal åtgärder som rör miljöområdet, bland annat åtaganden på klimatområdet, lyfts fram i det slutsatsutkast som finns.

Låt mig kort bara nämna de frågor som regeringen tycker är viktigast och som vi kommer att trycka på som särskilt viktiga i diskussionen på måndag.

För det första har vi fått en positiv respons på det svenska förslaget om en jämställdhetspakt, som vi har initierat tillsammans med Frankrike, Spanien, Finland, Tjeckien och Danmark. Lika villkor för kvinnor och män att delta i arbetslivet är en viktig förutsättning för att öka arbetskraftsutbudet och därmed säkra både välfärdssystemet och hållbara offentliga finanser. Även om de här ambitionerna inte är nya i EU-sammanhang sker det för lite i praktiken. Teorin är bra, men verkligheten är mycket sämre. Därför tycker vi att jämställdhetspakten vore ett viktigt politiskt åtagande av Europeiska rådet.

För det andra välkomnar regeringen en fördjupad diskussion om energifrågorna vid toppmötet. Europa står inför en rad utmaningar på det här viktiga politikområdet. En viktig utgångspunkt för regeringen i diskussionerna om energifrågorna är att arbetet kring en europeisk energipolitik måste hållas inom ramen för den kompetensfördelning som fördraget anger.

Vidare anser regeringen att samliga energipolitiska mål – försörjningstrygghet, miljöskydd och konkurrenskraft – kan uppnås genom ett minskat beroende av importerade fossila bränslen. Ett sådant minskat beroende kan åstadkommas bland annat genom satsningar på energieffektivisering – en fråga som Sverige vid ett antal tillfällen har drivit inom ramen för Lissabonstrategin – och på förnybara energikällor, inte minst bioenergi. Vi kommer därför att verka för att Europeiska rådet ger ett tydligt budskap och fastställer så konkreta åtgärder som möjligt för en framtida hållbar energiförsörjning.

Jag vill med en gång säga att ordförandeskapet på det här området har presenterat ganska detaljerade slutsatsförslag. Det har diskuterats, och kommer säkert att diskuteras också på måndag, huruvida det är klokt att vara så detaljerad redan i det här skedet av EU:s diskussion om energifrågorna. Slutsatserna baseras ju än så länge egentligen bara på dels den grönbok som kommissionen presenterade den 8 mars, dels energirådets diskussion förra veckan. Denna process kommer att pågå säkerligen ganska många månader och kanske till och med år innan man kommer i mål. Möjligen kan jag förutse att det blir en diskussion om huruvida detaljeringsgraden verkligen är den riktiga när allmänna rådet träffas på måndag.

För det tredje vill regeringen lyfta fram tjänstedirektivet. Som ni har sett finns det i slutsatsutkastet en skrivning om detta berömda direktiv. Regeringens utgångspunkt är alltså att det är viktigt att få till stånd ett tjänstedirektiv. Resultatet av Europaparlamentets första läsning förefaller vara den kompromiss som är möjlig i denna fråga. Det bör också vara, tycker vi, den signal som Europeiska rådet kan ge. Blickarna riktas nu närmast mot kommissionen som ska komma med ett reviderat förslag under april månad.

För det fjärde vill regeringen vid allmänna rådets möte framhålla att en öppen handelspolitik har stor betydelse för konkurrenskraft och tillväxt. Regeringen anser att ett framgångsrikt resultat av Doharundan, särskilt när det gäller industrivaror och tjänster, kommer att bidra till ökad hållbar tillväxt och välfärd. Detta bör om möjligt återspeglas i slutsatserna. Nämnden är väl förtrogen med de spänningar som finns i den här frågan.

Avslutningsvis vill jag också konstatera att i nuvarande slutsatsutkast nämns kommissionens förslag till en globaliseringsanpassningsfond. Vi kommer att försöka motarbeta eventuella förslag om positiva signaler om detta. Detaljerna i kommissionens förslag kommer så småningom att behandlas i samband med strukturen, men regeringen kommer att fortsätta att markera sin principiella inställning till frågan även om vi numera måste leva med att denna fond är en realitet. Statsministern får, som sagt, anledning att återkomma till nämnden på tisdag.

De punkter som jag nu har nämnt är de som vi avser att framföra i diskussionerna på måndag.

Anf. 5 LARS LINDBLAD (m):

Först vill jag ge ett tydligt stöd till det som statssekreteraren säger om globaliseringsanpassningsfonden. Det är logiskt i förhållande till de diskussioner vi haft här och till det som regeringen tidigare framfört. Det är mycket bra att man fortsätter att hålla flaggan högt i den diskussionen även om det kanske är ett rätt svårt *case* att driva vidare.

Jag har en fråga om energin som ju verkar bli det riktigt stora i den här diskussionen. Vad kommer att vara det svenska inspelet? Det finns ju en viss efterfrågan – detta med att kunna leverera enligt den ökade efterfrågan. Vad kommer att vara Sveriges bud i den diskussionen? Vad kommer att vara Sveriges roll på den växande energimarknaden?

Anf. 6 LENNART FREMLING (fp):

Ordförande! Jag undrar också omkring det här med energin. Här talar vi om att det finns ett par mål: hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Men ständigt när EU ger sig in i mer och mer av detaljer vill man gärna veta varför. Min fråga är egentligen: Behöver vi en gemensam energipolitik om det finns marknadskrafter som fungerar?

Anf. 7 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Herr ordförande! Lars Lindblad frågade om det svenska inspelet. Ja, statsministern lanserade ju redan vid det extra möte med stats- och regeringscheferna i EU som ägde rum i oktober i Hampton Court idén om att vi måste satsa mer på möjligheterna att ge den gemensamma jordbruks-

politiken en sådan inriktning att den kan användas exempelvis för att öka produktionen av biomassa.

Vi har ju en sådan sak som etanol som är en viktig energikälla och som i dag i stor utsträckning importeras från Brasilien. Det är väl inget problem med det i sak, men det är klart att här borde det kanske finnas möjligheter att göra mer i Europa för att öka produktionen av etanol, biomassa och annat. Detta ser vi som det viktigaste inspelet som Sverige kan göra – och redan har gjort.

Jag nämnde tidigare att just frågan om energieffektivitet och att sätta ett mål för detta är något som vi har drivit ganska länge. Rent allmänt tror vi att det svenska inspelet bör kunna handla om att på olika sätt stimulera till att minska oljeberoendet. Att minska beroendet av fossila bränslen är vad som behövs.

Det är viktigt att återigen understryka att vi nu står i början av en europeisk diskussion som ska pågå under ganska lång tid. Vi är väl ganska många som känner viss oro över att den byråkratiska processen här inte riktigt respekteras i EU, utan man går från grönbok till toppmötesdiskussion på 14 dagar. Det är inte särskilt bra. Det behövs nationella diskussioner i 25 medlemsländer innan vi riktigt kommer till skott. Jag tror att vi har viss tid på oss att diskutera också gemensamt – i nämnden och i riksdagen som helhet – var de svenska inspelen bör vara.

Lennart Fremling frågade om vi behöver en gemensam energipolitik om vi har fungerande marknader. Ja, det tror jag nog att vi behöver. En liberalisering av energimarknaden är en viktig del av den inre marknaden. Tyvärr har inte alla länder där riktigt levt upp till de åtaganden som tidigare gjorts på det här området. Vi har gjort det, men det har inte alla andra gjort.

Jag tycker att inte minst det som har hänt den gångna vintern visar att marknaden inte kan klara av att reglera allting självt. Vi har frågan om energisäkerhet, om säkerhet i tillgången till energi. Det är en mycket stor och viktig fråga med alla möjliga konsekvenser, inte minst utrikes- och säkerhetspolitiska konsekvenser. De frågorna behöver en politisk behandling.

Däremot, precis som regeringen har understrukit flera gånger och som jag uppfattat att det finns ett mycket brett stöd för i detta rum, är det när det gäller frågor om exempelvis en energimix, det vill säga vilken typ av energianvändning man ska ha, fortfarande oerhört väsentligt att dessa frågor är föremål för nationella beslut, inte för europeiska beslut. Det är väl alldeles utmärkt med en fungerande marknad, men jag tror inte riktigt att det räcker.

Lennart Fremling har rätt i så måtto att det är viktigt, menar jag, att vi hela tiden ställer oss frågan: Finns det ett mervärde i att diskutera och fatta beslut på europeisk nivå om energifrågorna? Jag tror att svaret väldigt ofta är nej. Ibland kan svaret vara ja, i vissa avseenden. Särskilt när man talar med de nya medlemsländerna i Öst- och Centraleuropa framgår det att de är väldigt angelägna om att på olika sätt kunna söka lite stöd i den solidaritet som EU-gemenskapen erbjuder också på energiområdet. Det måste vi ha respekt för, tycker jag.

Anf. 8 LENNART FREMLING (fp):

Jag tackar för svaret. Det var ett bra svar. Jag tror också att det är viktigt att jordbrukspolitiken kommer in i bilden. Eftersom den är långt ifrån marknadsorienterad finns där ett behov av att ta det.

Mitt medskick skulle väl egentligen bara vara att det är väldigt viktigt att vi som politiker inte låser oss för vissa tekniska lösningar just för att vi får en viss teknisk lösning presenterad för oss som kanske kan vara väl så lönsam just nu. Men vi har en utveckling framför oss. Andra tekniska lösningar får vi akta oss för att spärra.

Anf. 9 CHRISTINA AXELSSON (s):

Ett sätt att minska oljeberoendet är ju också att se till att man mindre åker bil och lastbil och mer åker tåg. Där vill jag höra att vi verkligen poängterar vikten av att man implementerar det som redan har bestämts i de olika järnvägspaketen. Paketen 1 och 2 är väl klara nu – till och med 3, viskar Börje Vestlund. Det gäller att faktiskt göra vad man sagt för att öka framför allt godset på järnväg.

Anf. 10 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Herr ordförande! Lennart Fremling, ja, självklart ska man vara försiktig med att ta ställning till olika tekniska lösningar. Just nu är det väldigt mycket av naturgaskramande ute i Europa. Det tror inte jag är den lösning som Sverige i första hand ska ägna sig åt.

Christina Axelsson, det är alldeles riktigt att det är väldigt viktigt att se till att genomförandet av de tre järnvägspaketen verkligen sker. Det finns ju en tendens inte bara i EU utan också på många andra ställen till att vara duktigare på att fatta beslut om högtflygande planer och sämre på att genomföra dem. Jag tar gärna med mig som ytterligare ett budskap att vi bör se till att genomförandet av järnvägspaketen verkligen sker.

Det finns dock en liten risk med de här järnvägspaketen. En del länder vill nämligen avvända dem som hävstång för mycket kostsamma så kallade transeuropeiska nätverksprojekt, det vill säga att vi ska bekosta ytterligare några järnvägar nere i södra Europa. Inom ramen för den restriktiva budgetpolitik som vi vill driva tror jag att vi vill vara lite försiktiga med det. Men i generella termer har Christina Axelsson alldeles rätt. Vi ska trycka på genomförandet av järnvägspaketen.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Punkten om budgetplanen har väl utgått, eller hur är det?

Anf. 12 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Herr ordförande! Jag tror inte att vi förrän vid dagens slut vet om budgetplanen kommer att diskuteras eller inte. Med ordförandens tillåtelse skulle jag, för den händelse att det blir en diskussion, mycket kort vilja ge en kommentar så att vi inte sitter utan ett mandat från nämnden i denna fråga.

Herr ordförande! Det är, som sagt, inte beslutat slutligt om frågan kommer upp nästa vecka. Det bestäms vid ett extra Corepermöte i dag.

Vad som hänt sedan ärendet senast redovisades för nämnden är att Coreper har förberett ordförandeskapets mandat inför det andra riktiga förhandlingstillfället mellan institutionerna som äger rum på tisdag den 21 mars.

Ordförandeskapets ambition är att nå en uppgörelse under april månad. Det är i dag svårt att bedöma om det är möjligt. Vi tror att diskussionerna med Europaparlamentet kommer att koncentreras till frågan om ökad flexibilitet i budgeten och till andra förändringar i regelverket som kan öka Europaparlamentets inflytande i budget- och lagstiftningsprocessen. Vi vet också att parlamentet vill öka utgiftstaken inom vissa så kallade utgiftsrubriker. Det är den sedvanliga maktkampen mellan institutionerna.

Den svenska utgångspunkten inför förhandlingarna är som tidigare att förhandlingsutrymmet gentemot parlamentet är mycket begränsat. Det gäller både utgiftsnivå och eventuellt förändrat inflytande för Europaparlamentet i budget- och lagstiftningsprocessen. Blir det en diskussion på måndag avser vi att framföra detta igen.

Vi har också aviserat att vi vill återkomma till nämnden i lämpligt format med en mer djupgående information kring en del tekniska detaljer i frågan.

Anf. 13 LENNART HEDQUIST (m):

Bara en kunskapsfråga: Hur representeras EU-parlamentet i de här överläggningarna?

Anf. 14 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Herr ordförande! Vid det senaste mötet var det ordföranden i budgetutskottet som var den som förde talan för parlamentet. När det gäller exakt vilka som i övrigt deltog måste jag bli svaret skyldig. Men jag har utifrån olika kontakter med parlamentet förstått att även till exempel gruppledarna i parlamentet i högsta grad är involverade i denna fråga. I realiteten blir det, tror jag, åtminstone i slutskedet en diskussion på högsta nivå – det vill säga gruppledarna i parlamentet, kommissionens ordförande och ansvarig kommissionär samt från ordförandeskapet förbundskansler Schüssel själv.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Därmed har vi klarat av alla frågor under rubriken Allmänna rådet. Vi tackar Lars Danielsson med medarbetare och går över till rubriken Yttre förbindelser. Vi börjar med en återsrapport från Gymnich. Varsågod!

Anf. 16 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Ni har fått en skriftlig rapport, så jag tänkte inte säga någonting.

Anf. 17 KARIN GRANBOM (fp):

Jag har en fråga som gäller det förslag till FN-resolution som handlar om att förbjuda smädelse av religion eller att häda. Det har ju skrivits en del om att EU:s talesman i utrikespolitiska frågor har tänkt sig att jämka

sig med den här resolutionen. Det är någonting som vi är emot. När jag hastigt läser vad utrikesministern sagt ser det mycket bra ut – Sverige menar ju att det är varken möjligt eller önskvärt att vi enas om en text.

Samtidigt läser jag att ordföranden noterar invändningar mot det här. Det är glädjande. Jag skulle vilja fråga: Hur många länder var det som höjde rösten på den här punkten, och hur många visade sig vara mot detta?

Ordföranden avslutade med att säga att man skulle fundera på vilket tillvägagångssätt som det var lämpligast att gå vidare med. Jag undrar om utrikesministern har fått några rapporter om detta och hur man har planerat att gå vidare.

Anf. 18 LARS LINDBLAD (m):

Först har jag vad som egentligen är en formalitetsfråga. Vi har huvudsakligen fått rapporten på bordet. I natt fick vi ett mejl för inläsning i dag på morgonen. Men det är väldigt svårt att hinna gå igenom den här typen av återrapport. När vi får återrapporten med så kort varsel skulle det vara väldigt bra att också få en muntlig återrapport. Det är en annan sak om den skickas ut i förväg – då kan jag förstå. Jag skulle alltså uppskatta en muntlig återrapport.

Efter en väldigt snabb genomläsning i dag på morgonen undrar jag lite grann. Diskussionen om utvidgningsfrågorna och sådant hittar jag inte direkt här. Det är möjligt att jag har läst för snabbt. Men var det någon typ av diskussion om utvidgningsfrågor?

Anf. 19 KENNETH G FORSLUND (s):

Av återrapporten framgår att man har haft en diskussion om Vitryssland. Jag tycker att man här har haft en klok diskussion och diskuterat olika optioner beroende på hur valresultatet och kanske framför allt valproceduren visar sig falla ut. Däremot finns det inte på det kommande mötet med någon punkt om Vitryssland. Finns det ändå en beredskap för att lyfta in en sådan punkt, eller hur har man planerat att hantera det här? Någonting finns det sannolikt att kommentera.

Anf. 20 ULF HOLM (mp):

Inför förra EU-nämndsmötet diskuterades ett – det var väl vad Yvonne Ruwaida sade – diskussionsunderlag. Jag tror att det var den benämning som utrikesministern framförde i fråga om det här med biståndet. Jag tycker att det står väldigt oklart om hur diskussionen gick när det gäller biståndet till det palestinska folket och Hamas. Jag undrar om utrikesministern kunde utveckla det där lite grann.

Anf. 21 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Karin Granbom frågade om OIC:s initiativ. Jag kan inte bedöma uppfattningarna bland de 25 beroende på att frågan kom upp ganska sent på dagen. Det finns inte utrymme för alla att yttra sig, men det var inte heller så många som yttrade sig. Därför kan jag egentligen inte göra någon bedömning av hur man ser på det här. Av erfarenhet vet vi vilka länder som har samma syn som vi, men i övrigt kan jag inte bedöma hur man ställer sig.

Den här frågan kommer jag att ha tillfälle att närmare diskutera med Javier Solana i dag på eftermiddagen; han är ju nu i Sverige. Det här är en av de frågor som vi har anledning att diskutera med honom bland annat utifrån aspekten att vi måste fortsätta att hitta former för att öka samarbetet med den islamiska världen och med arabländerna. Vi måste ha en hög ambitionsnivå för att utveckla vårt samarbete. Men samtidigt måste vi hävda att vi inte vill ha något slags beslut som leder till att vi måste ändra lagstiftningen. Det borde vara möjligt att i olika sammanhang uttrycka sig på ett sådant sätt att våra olika ambitioner förenas. Detta är onekligen en svår fråga, en knäckfråga. Hur vi ska arbeta vidare är inte klart, utan här återstår en hel del diskussioner.

Lars Lindblad frågade om utvidgningen. Ja, utvidgningsfrågan kommer, kan man säga, inom ramen för diskussionen om Västra Balkan. Det är ju där som den är konkret. Vi lyckades ändå få formuleringar som gör att det framgår att vi står fast vid Thessalonikibesluten. Medlemskapsperspektivet finns kvar för Västra Balkan.

Men vi har ett problem med att den allmänna diskussionen kring utvidgningströttheten i några länder också påverkar diskussionen i fråga om något som vi tycker är så självklart, nämligen Västra Balkans framtida EU-perspektiv. I varje fall har vi en situation där vi inte på något vis backat från tidigare beslut, och det får man väl vara nöjd med tills vidare.

Kenneth G Forslund frågade om Vitryssland. Under Övriga frågor kommer en kort diskussion om vad valet har givit. Vi räknar med att vi har OSSE:s valanalys, en första bedömning, på måndag eftermiddag. Det är klart att vi måste ha en kort diskussion om den frågan.

Sedan frågade Ulf Holm om biståndet. Där ledde diskussionen till att man gav ett uppdrag till kommissionen, rådssekretariatet och ordförandeskapet att arbeta vidare för att se på vilka sätt det fortsatta stödet till den palestinska myndigheten kan vara utformat med hänsyn taget till olika scenarier. Vi har identifierat några av svårigheterna, problemen och de frågor som vi måste ta ställning till. Det återstår att fundera över hur man kan hitta lösningar i de olika lägena för att kunna fortsätta att ge ett stöd till det palestinska folket och inte radera de institutioner som vi har varit med om att bygga upp under lång tid och som är en förutsättning för ett framtida självständigt Palestina. Det är en av de frågor som vi återkommer till och diskuterar på måndag.

Anf. 22 LARS LINDBLAD (m):

Det är möjligt att det står här, men min inläsning här på morgonen var något bristfällig. Det är bra att utvidgningsdiskussionen trots allt landade i att man inte backar i nuläget trots den rätt problematiska diskussion som pågår i Europa just nu. Vad jag inte förstod av återrapporten var om utrikesministern deltog i debatten och vad hon i så fall sade under diskussionen om utvidgningen till Västra Balkan.

Anf. 23 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

När det gäller Västra Balkan var upplägget från ordförandens sida att det skulle tas i tre olika delar. Man skulle börja med Kosovo, och sedan skulle man avsluta med Västra Balkan totalt. Där hade jag förberett det jag skulle säga i enlighet med nämnden, men vi kom aldrig till den punkten. Den kom aldrig att diskuteras över huvud taget. Men det spelar inte

så stor roll. Det handlar ju också om förarbetet, och det råder nog inget tvivel om var Sverige står när det gäller den här punkten. Det var också det som påverkade slutsatserna att vi inte kan backa från Thessalonikibeslutet. Det är det vi hävdar hårdast från vårt håll. På måndag ska vi ha frågan uppe igen.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi återrapporten och går in på kommande minister-rådsmöte. Där har vi först förbindelserna med Västra Balkan.

Anf. 25 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Vi diskuterar Västra Balkan igen på måndag. Det finns ett utkast till rådsslutsatser som innehåller tre element, uppföljning från det informella utrikesministermötet, ett avsnitt om Milošević död och vikten av Serbiens fortsatta samarbete med Icty samt en text om läget i Bosnien och Hercegovina. Det gemensamma pressmeddelande som antogs vid Gymnichmötet bekräftade att EU, som jag sade, står fast vid tidigare åtaganden om Balkanländernas medlemskapsperspektiv.

Skrivningarna om EU:s absorptionskapacitet har tillkommit på begäran av bland annat Frankrike och Holland. De reflekterar den kritiska utvidgningsdebatt som förs i de här länderna. Skrivningarna är kompromisser, och som alltid när det gäller kompromisser är de inte optimala. För svenskt vidkommande har det viktigaste varit att återställa åtagandet om Balkanländernas medlemskapsperspektiv, och det har vi lyckats med.

Serbien är ett nyckelland för regionens utveckling. Det är ingen tvekan om det. Som jag tidigare har redogjort för i nämnden anser regeringen att det finns en risk för en radikalisering av Serbien. EU måste därför vara berett att kraftfullt stödja landets demokratiska krafter. Men det förutsätter naturligtvis att Serbien lever upp till de krav som ställs i form av samarbete med Icty, deltagande i SA-avtalsförhandlingarna och goda grannskapsrelationer.

För att EU ska kunna genomföra sin ambitiösa politik gentemot regionen är det en absolut förutsättning att tillräckliga resurser avsätts till Västra Balkan i det nya finansiella perspektivet. Det är något som vi upprepar hela tiden.

Vidare framhöll samtliga mina kolleger från Balkan vid mötet i Salzburg vikten av en reformerad viseringspolitik med full viseringsfrihet som mål. Regeringen avser att stödja kommissionens förslag att inleda förhandlingar om viseringsförenklingar.

Anf. 26 BJÖRN HAMILTON (m):

Jag har en fråga till utrikesministern om Kosovo och regeringens inställning i den frågan. Man har diskuterat Kosovos framtida status i olika sammanhang utan att utrikesministern egentligen har preciserat den svenska inställningen. Hur ser utrikesministern i dagsläget på Kosovos framtida status?

Anf. 27 KENNETH G FORSLUND (s):

Det gäller diskussionen om absorptionsförmågan för Balkanländerna. Vad är det Frankrike egentligen menar? Menar de att det finns problem

med att absorbera de här länderna som är relativt små? Eller är det så att man av taktiska skäl hävdar absorptionsproblemen därför att man egentligen upplever problem med att absorbera Turkiet? Eller är det så att man inser att det inte är en bra situation att vi inte har en konstitution som reglerar hur vi ska hantera ett större EU? Jag tycker att det är lite oroande för framtida diskussioner om Turkiet att säga att man har problem med att absorbera de här relativt små länderna.

Anf. 28 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Kosovos status är en nyckelfråga för hela regionen. Förra presidenten Ahtisaari har fått i uppdrag att förhandla fram en lösning. Vi vet vad utgångspunkten är, nämligen att 90 % av de människor som bor i Kosovoområdet är kosovoalbaner och vill ha självständighet. Men samtidigt har vi problemet med Belgrad som inte kan acceptera ett fullt självständigt Kosovo, utan har en inställning som handlar om att man är beredd att ge självständighet men inom Serbiens gränser. Man får inte ändra Serbiens gränser. Det är svårt att se vad det innebär rent konkret. Det här är utgångspunkten för Ahtisaaris arbete. Vi tror inte att det kan landa i något annat än självständighet i någon tydlig form. Ahtisaari försöker hitta någon lösning på det här kravet från Serbiens sida, men det är väldigt svårt att se vad den skulle gå ut på.

Nu handlar det om att försöka få parterna att inse att de måste visa att det finns förutsättningar för att skapa ett Kosovo som respekterar de olika etniska grupperna i området. Det gäller framför allt serberna. De måste känna trygghet så att vi inte åstadkommer en situation att alla serber lämnar Kosovo när man förklarar att Kosovo ska bli självständigt. Det skulle i praktiken innebära att man genomför en etnisk rensning. Det skulle skapa en mycket osäker situation i området.

Innan man landar i att ta ställning i statusfrågan är det viktigt att säkerställa att det finns förutsättningar för en samexistens för alla folkgrupper som finns i Kosovoområdet. Här krävs Belgrads medverkan för att åstadkomma det. Den är den processen som Ahtisaari nu arbetar för.

Sedan var det absorptionen. Jag tror att man vill ha en paus i utvidgningen på grund av opinionsläget i Frankrike och Nederländerna. Det är av taktiska skäl som man framför kravet att man måste överväga vilken förmåga EU har att ta emot nya medlemmar. Så är situationen, och vi får väl diskutera detta. Jag har uttryckt mig på det viset att jag tycker att ta det verkligen vore egendomligt om EU:s välutvecklade stater inte skulle ha förmåga att emot nya medlemmar när de nya medlemmarna har lyckats att göra om hela sina samhällsmodeller och all sin lagstiftning. De har klarat den processen med de förutsättningar som de länderna har. Det vore en mycket märklig situation om inte EU:s utvecklade länder skulle klara att ta emot dem.

Anf. 29 ANDERS G HÖGMARK (m):

En reflexion som infinner sig när man lyssnar på utrikesministern när det gäller Kosovo och relationerna till Serbien och Serbiens kategoriska inställning är att allt hänger ihop, och i synnerhet på Balkan. Vad är bedömningen? Är det rimligt att tro att man kan få en långsiktigt hållbar utveckling med mindre än att man på något sätt hittar en lösning där betydligt fler komponenter kommer in i bilden? Det är alltid svårt att

förhandla när man bara har en sak. Då är det liksom en svart och en vit situation. Det breddar givetvis till ambitionen med EU på hela Balkan. Förs det sådana diskussioner? Är Sverige berett att ta några initiativ med alla de restriktioner om samarbete med tribunalen etcetera? På något sätt tycker jag att man landar i iakttagelsen att det kommer att vara utomordentligt svårt att hitta någonting med mindre än att man kan sy ihop någon form av helhetslösning eller paket för Balkan, även om tidsaxeln då kanske förskjuts.

Anf. 30 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Den långsiktiga paketlösningen formuleras på det sättet att man säger att alla länderna i Västra Balkan har ett EU-perspektiv. Långsiktigt vill vi se samtliga länder som medlemmar i EU. Det som måste ske nu måste hela tiden ses i det perspektivet så att man inte vidtar åtgärder som försvårar eller kanske till och med omöjliggör medlemskap i EU. Det måste vara det som styr de steg man tar i dag, även om det för en del är ett ganska långt perspektiv innan medlemskapet kan realiseras. Insikten om att de i varje steg nu måste agera på ett sådant sätt att det styr mot och skapar förutsättningar för ett medlemskap måste också vara det som i det här fallet lockar även Belgrad.

Från EU:s sida är det väldigt viktigt att verkligen tydligt visa för det serbiska folket, och inte bara för ledarna som man har diskussionerna med, och få ut informationen om vad ett medlemskap skulle innebära och vilka fördelar det skulle medföra. Nu handlar det för dem om att avstå från någonting som tidigare ansågs vara det viktigaste och någonting som man värnar om och som fortfarande en del av det serbiska samhället värnar om. Det handlar om att få dem att inse att de har något mer värdefullt framför sig och få dem att släppa greppet om historien och titta framåt.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Sedan har vi fredsprocessen i Mellanöstern.

Anf. 32 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Rådet kommer att diskutera det allvarliga säkerhetsläget och den svåra humanitära situationen på det palestinska området. Bakgrunden till det är händelseutvecklingen i veckan. Inga rådsslutsatser förväntas dock antas.

Israels agerande den senaste tiden är mycket oroande. Det gäller attacken mot det palestinska fängelset i Jeriko, ökade begränsningar av palestiniernas rörelsefrihet i Jordandalen och beslutet att frysa överföringarna av moms- och tullmedel till den palestinska myndigheten. Till den här bilden hör även att gränsövergången vid Karni, det är alltså mellan Gaza och Israel, har hållits stängd under 30 av de senaste 59 arbetsdagarna. Det har medfört stora svårigheter för export av jordbruksprodukter och import av nödvändiga livsmedel till Gaza.

Sammantaget har de här åtgärderna förvärrat säkerhetsläget och den humanitära situationen. Jag avser därför att föreslå att EU gör en démarche hos den israeliska regeringen som uttrycker oro över det som

har hänt och påtalar vikten av att Israel följer folkrätten och håller ingångna avtal.

EU bör också uppvakta president Abbas och uttrycka oro över säkerhetssituationen, inte minst vad gäller den senaste tidens kidnappningar av utländska medborgare. En uppvaktning skulle också kunna erbjuda ett tillfälle för EU att framföra vad vi förväntar oss av en ny palestinsk regering och att efterhöra Abbas syn på den pågående politiska processen.

Diskussionen förväntas också fortsätta vad gäller EU:s försök att finna sätt att fortsätta det humanitära stödet till palestinerna, som jag sade tidigare, och undvika att de palestinska institutionerna kollapsar. Regeringen välkomnar att kommissionen tittar närmare på lösningar för EU:s framtida stöd. Det handlar bland annat om förslag till kontrollmekanismer och övervakningsorgan.

Även kvartettens sändebud Wolfensohn har pekat på betydelsen av att snabbt finna fungerande mekanismer som gör det möjligt att stödja palestinerna utan att medel går till Hamasrörelsen.

Vid Gymnichmötet föreslog jag att den nya israeliska premiärministern och president Abbas inbjuds till ett sammanträde med rådet. Det mottogs positivt av några som uttalade sig. Vi får väl se om övriga också stöder det, men jag tycker att det vore värdefullt med en sådan inbjudan.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Då har vi Iran.

Anf. 34 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Läget i frågan om Irans kärntekniska program kommer även den här gången att diskuteras. Inom EU råder enighet om att FN:s säkerhetsråd nu bör lägga sin tyngd bakom IAEA:s resolutioner. Gaerclutsatserna återspeglar det, och man uppmanar ännu en gång Iran att följa resolutionerna.

Sverige och EU stöder fortsatta diplomatiska ansträngningar och vi anser att FN:s säkerhetsråd bör behandla Iranfrågan med en stegvis ansats. Vi påminner också om målet att hela Mellanöstern bör bli fritt från massförstörelsevapen. Sverige fortsätter att betona vikten av god EU-koordinering i frågan.

En annan mycket viktig aspekt är situationen för de mänskliga rättigheterna i Iran. Jag är mycket orolig över att respekten för de grundläggande rättigheterna alltmer försämras i landet. Jag välkomnar att Gaerclutsatserna bekräftar att de mänskliga rättigheterna måste respekteras om framsteg ska kunna göras i EU:s relation med Iran.

Anf. 35 BJÖRN HAMILTON (m):

Jag har en fråga om Irans kärnvapenprogram, som numera hanteras inom ramen för FN:s säkerhetsråd. Jag undrar hur regeringen ser på den processen. Och vad tror regeringen att den kommer att leda till? Kommer den att leda framåt? Har man några möjligheter att lyckas?

Ordförande! Jag har en liknande fråga. Man kan konstatera att processen gentemot Iran mycket liknar den vi såg i förhållande till Irak tidigare. Där kom man till slut in i en situation där återvändo inte fanns.

Min fråga gäller helt enkelt hur utrikesministern och regeringen bedömer det läge som nu råder med Iran. Finns det skillnader som gör att vi kan hitta andra lösningar, eller vart kommer upptrappningen att ta vägen? Det kanske man inte kan svara på. Men hur ser man skillnader i de här två processerna? Jag tycker att det är mycket bekymmersamt.

Anf. 37 ULF HOLM (mp):

Jag tycker att det är bra att utrikesministern för fram att framsteg på området om mänskliga rättigheter lyfts fram.

Däremot förstår jag inte om det finns några mätbara mål. Och vad händer om vi inte gör någonting? Ska EU sluta prata med Iran då? Jag förstod inte slutsatsen riktigt. Det är väl bra att vi lyfter fram det här, men det lät som om utrikesministern hade någon baktanke om att hon ville göra någonting om man inte gör några framsteg. Frågan är vad det är i så fall.

Anf. 38 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Tanken är att det ska vara ett stegvis förfarande för att ge utrymme för att under processens gång påverka Iran. Men under den processen finns det hela tiden faktorer att arbeta med för att påverka Iran.

Det steg som man tar nu i och med att det hänskjuts till säkerhetsrådet har inget annat syfte än att säkerställa att den enighet som finns i IAEA:s styrelse bekräftas och får styrka ifrån ett enigt säkerhetsråd. Det kommer att gå tillbaka till IAEA:s styrelse för fortsatt hantering men med mer tyngd och råg i ryggen i och med att man har det internationella samfundet, via säkerhetsrådets beslut, bakom sig. Det är helt enkelt ett sätt att stärka IAEA:s auktoritet i frågan och ge IAEA uppbackning.

Man kan inte avgöra i förväg om vi ska lyckas eller inte. Man måste ju tro att det ska lyckas – annars är det inte meningsfullt att fortsätta att använda sig av olika parametrar. Även om det ser trögt ut med det försök som man gör nu från Rysslands sida för att få en överenskommelse om leveranser därifrån så finns den möjligheten kvar. Den kan kombineras med ytterligare faktorer som kan föras in. Omvärlden kan erbjuda Iran ytterligare fördelar av något slag som för Iran kan vara tillräckliga för att balansera upp det som landet måste avstå ifrån.

Det här är alltså en process som får fortsätta ett bra tag till. Det viktiga är att det inte uppstår en tvekan om att det internationella samfundet står bakom IAEA:s styrelse och kraven som formuleras där. Det är det som Iran försöker göra. Man försöker få en splittring till stånd och en försvagning i den enade front som finns. Det är viktigt att hålla fast vid den enade fronten. Sedan får vi se om vi lyckas eller inte.

Holger Gustafsson frågade om skillnaden mellan Iran och Irak. Det finns många skillnader. Det kanske finns vissa likheter, men framför allt skillnader.

I Irak är nu ett val genomfört med företrädare för Irak som vill samarbeta med det internationella samfundet. Man har inre problem att hantera av mycket stora mått, men där finns en vilja till samarbete med om-

världen. Det är en stor skillnad i förhållande till Iran. Ledarskapet i Iran har en ambition att isolera sig, och det är bland annat det som ligger bakom den kärntekniska frågan. Man vill kunna klara sig själv och inte vara beroende av omgivningen. Det är svårt att finna en utgångspunkt för ett samarbete. Jag tror att det finns många skillnader som man kan dra upp när det gäller de två länderna.

Ulf Holm frågar vad det ska leda till om man inte gör framsteg. Det handlar om att vi erbjuder ett nära samarbete med Iran, vilket skulle innebära fördelar för Iran på många olika sätt. Men en förutsättning för ett sådant nära samarbete är att MR-frågorna kan diskuteras och att vi ser att det blir en utveckling i rätt riktning. Det handlar inte om att ha sanktioner, utan sanktionerna är inget samarbete. Det borde vara tillräckligt lockande för Iran att inse att det här är något som man borde lyssna på och därigenom skapa förutsättningar för ett samarbete med EU.

Anf. 39 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Ordförande! Det var naturligtvis inte så jag ställde frågan – om det är någon skillnad mellan Irak och Iran i dagsläget. Men vi har ju genomlevt den process som Irak gick igenom med konfrontationer med ett världssamfund som inte var enigt och där ett handlingskraftigt USA sedan tog saken i egna händer och invaderade Irak.

Jag tycker att man kan känna igen det här mönstret igen. Man trappar upp från IAEA till säkerhetsrådet. Säkerhetsrådet har också flaggat för att man inte är enig. Och vad kommer att hända sedan? Är vi inte i en liknande process? Det är den jag frågar om. Hur ser skillnaderna ut? Hur är förutsättningarna att lyckas här till skillnad från Irak? Vi vill ju inte måla in oss i samma hörn igen med världssamfundet.

Anf. 40 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Bakgrunden är att det finns en risk för att vi inte kan hålla enigheten, som jag trycker så mycket på. Det är viktigt att det internationella samfundet håller ihop här, och hittills har vi lyckats med det.

Jag tror att det finns en insikt hos alla parter om att om vi ska lyckas förhindra att Iran skaffar sig kärnteknisk förmåga att skaffa sig kärnvapen så måste vi hålla ihop. Det är nog det som präglar processen för närvarande. Vi kan bara arbeta för att det ska fortsätta att vara på det viset.

Anf. 41 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Nu gäller det Irak.

Anf. 42 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Vi ser med oro på utvecklingen i Irak. Det finns ett upptrappat sektaristiskt våld efter bombningen av moskén i Samarra. Det är av största vikt att en nationell samlingsregering kommer på plats. Men det verkar vara svårt.

Det är bra att parlamentet hade sin öppningssession i går. Men det är inte så bra att den bara varade i en halvtimme, och att man inte lyckades utse någon talman. Därför måste vi vara realistiska och inse att det kan

komma att dröja ytterligare innan en regering tillträder. Fortfarande väntar svåra förhandlingar mellan de olika grupperna för att komma överens om ministerposterna.

Ett förhandlingsmandat för det kommande handels- och samarbetsavtalet med Irak förväntas antas av rådet. Avtalet kommer initialt att ges ett relativt begränsat innehåll. Det är med hänsyn till omständigheterna. Så småningom ska det kunna utvecklas i takt med att de irakiska institutionerna stärks. Avtalet kommer att innehålla handelsrelaterade avsnitt tillsammans med politiska klausuler om mänskliga rättigheter, terrorism, migration och massförstörelsevapen. Jag förväntar mig inte att det blir någon diskussion om mandatets utformning.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Nu gäller det Sudan.

Anf. 44 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Rådet förväntas diskutera situationen i Sudan med särskilt fokus på den fortsatta oroande och försämrade utvecklingen i Darfur. Fortsatta krafttag krävs från det internationella samfundet för att förhindra de massiva övergrepp som pågår i Darfur.

Rådsslutsatserna förväntas i starka ordalag uppmana parterna i Darfur att komma överens om en politisk lösning vid Abujasamtalen. Här behövs både ytterligare påtryckningar mot parterna i Darfur och mer stöd till den afrikanska unionen.

Sverige har drivit båda frågorna. Vi bidrar med expertis till AU:s förhandlingsteam och vi lämnar stöd till AU:s insatser. Sverige har också varit drivande för att EU aktivt ska verka för att beslutade sanktioner ska genomföras fullt ut.

AU:s beslut i förra veckan om att överlämna ansvaret i Darfur till FN är mycket viktigt. Det möjliggör för FN att intensifiera sin planering för ett sådant övertagande. EU bör på olika sätt kunna bidra till en utveckling i riktning mot en FN-insats i Darfur.

Regeringen överväger för sin del olika sätt att delta i en FN-mission. Samtidigt är det angeläget att komma ihåg att det finns en rad utestående frågor om insatsens mandat och uppgifter och om vilka behov som finns av olika typer av bidrag.

Samtidigt är det oerhört viktigt att AU ges fortsatt och utökat stöd under det här året, 2006, för att förstärka sin förmåga att verka på marken i Darfur. EU har ett särskilt ansvar för att säkra en fortsatt finansiering för insatser och att bidra till att stärka kapaciteten hos AU-insatsen. Sverige deltar i de här insatserna genom både militära och civila experter.

Vi för en dialog med AU om vilka ytterligare insatser som krävs. Som ett led i det avser Sverige att bidra med ytterligare stöd till AU-missionens civila delar och till dess sjukvårdskomponent.

Vi fortsätter naturligtvis också stödet till Abujaförhandlingarna.

Anf. 45 JOE FRANS (s):

Herr ordförande! Jag vill tacka utrikesministern och säga att jag är enig med henne om att det krävs fortsatta krafttag, och även påtryckningar, från det internationella samfundets sida. Situationen är mycket oro-

2005/06:30

17 mars

väckande eftersom våldet alltså finns kvar liksom den svåra situationen vad gäller mänskliga rättigheter.

Om man tittar på AU-missionen är det väl med en viss ambivalens så tillvida att vi i grunden måste hålla med om att det är AU som ska leda och ta ansvar för situationen samtidigt som det finns en viss frustration över att det går alldeles för sakta. Till det ska läggas att den humanitära situationen i hela området försämrats, vilket i sin tur kan komma att leda till att även säkerhetssituationen förvärras.

Jag vill därför fråga: Kommer AU:s kapacitet och effektivitet att vara tillräckligt för att uppnå önskvärd effekt, önskvärda resultat? När det gäller sanktionerna undrar jag: Hur kraftfulla är de, och vad kan man göra ytterligare för att se till att de verkligen blir effektiva?

Anf. 46 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Precis som Joe Frans och utrikesministern är jag väldigt oroad över situation i området. Det begås ju omfattande brott mot mänskliga rättigheter i Darfurprovinsen i Sudan. Det är en konflikt som närmast ökat, tycker jag, och den har blåsts upp till att även få ideologiska, politiska och religiösa dimensioner.

Janjawidmilisen mördar och våldtar, men milisen härjar inte bara i Darfur utan har också gått in i grannlandet Tchad. Jag läste i International Herald Tribune att man även i Tchad är rädd för att det kommer att bli fråga om folkmord. En värnlös befolkning angrips. Detsamma gäller människor i flyktingläger. Och världen ser bara på. Vi gör inte tillräckligt. Det är klart att det är bra att vi ger mer pengar till AU, men vi måste kunna göra mer än det.

Därför undrar jag: Kan vi inte göra mer? Kan inte EU göra mer? Kan inte Sverige göra mer? Kan inte FN göra mer? I den artikel som jag nämnde berättas att det i gränsområdet mot Tchad inte finns några organisationer på plats. Läkare utan gränser finns där; de går in i konvojer. Inga andra finns i området. Den värnlösa befolkningen har ingen trygghet, och de är mycket oroliga. Vi måste alltså göra mer.

Anf. 47 BJÖRN HAMILTON (m):

Herr ordförande! Jag kan konstatera att vi länge eftersträvat en större aktivitet från de internationella organens sida när det gäller detta område. Därför är det positivt att regeringen nu överväger hur ett svenskt deltagande i en FN-ledd insats skulle kunna se ut. Jag undrar om utrikesministern kunde precisera vad en sådan svensk insats egentligen skulle innehålla.

Anf. 48 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Joe Frans beskrivning är helt korrekt. Det går alldeles för sakta framåt. De insatser som AU hittills kunnat göra har inte varit tillräckliga. Det behövs mer insatser när det gäller det politiska arbetet, och det är vad man också koncentrerar sig på nu. Där har även Sverige bidragit för att ytterligare underlätta för dem som nu förhandlar med samtliga parter. Det gäller att få med både rebellerna, regeringsföreträdarna och milisen i diskussionen.

Den utveckling som Sven-Erik Sjöstrand pekar på är mycket oroande. Övergången till Tchad innebär att det finns en klar risk för en utvidgad

konflikt. Det är en av de frågor som måste med i det politiska arbetet, och där pågår också intensiva förhandlingar. Jag träffade i går EU:s särskilda representant – även EU har ju utsett en politisk representant i de pågående förhandlingarna, finländaren Pekka Haavisto – och han beskrev situationen i förhandlingarna som oerhört svår.

Det krävs starka påtryckningar från alla håll för att få parterna att över huvud taget komma till förhandlingsbordet och träffa överenskommelser. Sedan har vi också problemet att de överenskommelser om vapenvila som faktiskt finns inte hålls, utan våldet fortsätter att trappas upp. Den humanitära situationen är oerhört allvarig på flera håll. Mot den bakgrunden känns det därför rätt att AU efter mycket påtryckningar från omvärlden, inte minst från EU, fick igenom beslutet att påbörja en process för överlämnande till FN, alltså en FN-mission. Men vi är inte framme vid ett sådant beslut ännu, utan vi har fortfarande en väg kvar att gå. Vi tror dock att det är helt nödvändigt att beslutet fullföljs.

Vad Sveriges insats blir i det sammanhanget är omöjligt att svara på, men det pågår ett arbete inom Försvarsmakten och Försvarsdepartementet där man funderar över olika alternativ. Det sker trots den oklarhet som råder om missionens upplägg och vilka möjligheter det kommer att finnas för västvärlden och för EU:s länder att bidra i det sammanhanget. I dag är vi nämligen fortfarande i det läget att Sudans regering inte kan tänka sig några trupper från västländerna; det accepterar de inte. Det är alltså många ytterligare steg som måste tas och många oklarheter som måste övervinnas innan vi med bestämdhet vet vad vi kan bidra med.

Jag vill peka på att det arbete som i dag pågår från svensk sida för att stärka AU i det här sammanhanget naturligtvis har betydelse även vid en övergång till en FN-mission. Jag pekade på att vi nu arbetar på det medicinska området med förstärkta insatser, och de planer som finns på att öka AU:s kapacitet och kompetens på det här området ska hanteras via Räddningsverket. Det vi gör och utvecklar i dag i form av stöd till AU kan mycket väl ha betydelse i ett läge när vi övergår till en FN-mission.

Joe Frans tog även upp frågan om sanktionerna. Problemet är att säkerhetsrådets beslut dröjer, och då är det bekymmersamt att genomföra sanktionerna. Vi ser positivt på de förslag som presenterats av FN:s sanktionskommitté vad gäller Sudan, och EU bör fortsätta att agera med kraft för att dessa rekommendationer ska kunna genomföras av säkerhetsrådet. En sådan lösning skulle ge förutsättningar för ett enat och stärkt tryck på parterna, det är ingen tvekan om det, och det är vad vi behöver i det svåra förhandlingsläge som vi befinner oss i.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Finns det några övriga frågor av större vikt?

Anf. 50 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Vitryssland kommer, som sagt, att tas upp under övriga frågor.

Jag kanske ska nämna att i anslutning till mötet kommer Libanons premiärminister Fouad Siniora att delta vid lunchen. Han ska framträda som en inbjuden gäst. Det är ett viktigt initiativ som tagits i Libanon, alltså att inleda en nationell dialog mellan företrädare för de större libanesiska politiska rörelserna. Dialogen inbegriper de 14 mest framträ-

dande libanesiska politiska personligheter och är den första nationella dialogen sedan det libanesiska inbördeskriget, som pågick mellan 1975 och 1990.

Sverige välkomnar inledandet av den nationella dialogen i Libanon. Det är också positivt att dialogen sker utan utländsk inblandning och att den omfattar frågor som tidigare inte diskuterats mellan parterna. Det är ännu för tidigt att säga vad de praktiska resultaten kommer att bli, men det ska bli intressant att höra vad premiärministern har att berätta om dialogen.

Anf. 51 JOE FRANS (s):

Ordförande! Jag har ett par följdfrågor som gäller Somalia och den akuta svältkatastrof som uppkommit. Är det något som över huvud taget diskuteras? Har EU tagit sig an den frågan? Situationen är besvärande, och det sägs att om vi inte gör någonting nu kan vi få samma situation där som den vi såg i Niger nyligen.

Anf. 52 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

När det gäller Somalia finns en A-punkt om det, vilket väl också framgår av era papper. En övergångsregering bildades 2004 i Nairobi i Kenya, men freds- och försoningsprocessen i Somalia har blockerats. Bland annat gäller det frågan om var transitionsinstitutionerna ska ha sitt säte. De kan alltså inte bestämma sig för var i landet regeringen ska sitta. En del av det parlament som valdes sitter på ett ställe medan en annan del sitter på ett annat ställe. Jag tror att till och med regeringen är uppdadad på de två olika ställena.

För närvarande pågår på uppdrag av säkerhetsrådet ett möte för att ta ställning till en nationell säkerhetsplan, en budget med mera. Sverige har en utsedd medlare i det pågående arbetet. Ett mycket viktigt möte hölls i Stockholm i oktober 2004 då alla de stater och internationella organisationer som hittills stött processen ställde sig bakom ett antal principer som ska styra samarbetet mellan institutionerna, regeringens talman och parlamentet. De diskussionerna pågår, och Sverige medverkar i det arbetet. Det går emellertid mycket trögt. Processen är oerhört bräcklig och kräver ett mycket starkt stöd från det internationella samfundet. Det är bakgrunden till A-punkten.

Anf. 53 JOE FRANS (s):

Men ingenting tas alltså upp om den svältsituation som håller på att utvecklas?

Anf. 54 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Slutsatserna behandlar hela den situation som råder där, så även det humanitära måste finnas med. Jag har inte texten framför mig och kan därför inte säga exakt.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

När vi ändå är inne på A-punkterna undrar jag om det finns något att säga om övriga A-punkter.

Anf. 56 KARIN GRANBOM (fp):

Jag ser att det kommer upp en fråga om relationerna till Ryssland. Därför skulle jag vilja veta hur långt man kommit i frågan om viseringspolitiken. Vi diskuterade ju för en tid sedan frågan om en höjning av visumavgiften för länder utanför EU, och vi var många som var tveksamma till en sådan höjning. Vad har man kommit fram till i denna fråga?

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

När det gäller viseringsfrågorna kan jag rent allmänt säga att de kommer upp på RIF-rådet. Vi för samtal med UD och har också en särskild dragning om dessa frågor i samband med en beredningsgrupp. På så sätt får vi en lite djupare diskussion och kan ta upp detaljfrågor och annat inför det kommande RIF-rådet. Den 29 klockan två har satts upp som ett möjligt datum. Vill utrikesministern kommentera den särskilda frågan om Ryssland ytterligare?

Anf. 58 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Det avtalet är redan framförhandlat. Det finns alltså ett avtal med Ryssland.

Anf. 59 KARIN GRANBOM (fp):

Kan du berätta något om hur det ser ut? Vad jag förstår ingår det i A-punkten att man ska gå vidare med avtalet.

Anf. 60 Departementsrådet HÅKAN EMSGÅRD:

Det är helt riktigt att det är en A-punkt, och den innebär en ståndpunkt inför ett möte i det samarbetsråd som finns med Ryssland. Det mötet kommer att fokusera på rätts- och inrikesfrågor, och där ingår frågan om viseringslättnader som en del. Från EU:s sida försöker man eftersträva något slags överenskommelse om detta i samband med det toppmöte som kommer att hållas med Ryssland den 25 maj. Vid det mötet kommer också ett antal andra frågor på det rätts- och inrikespolitiska området att avhandlas.

Det man kommer att anta är alltså något slags gemensam EU-ståndpunkt inför mötet mellan EU och Ryssland.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Vi återkommer till detaljerna kring viseringsfrågorna längre fram.

Inga fler frågor under A-punkterna? Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser A-punkterna.

Anf. 62 LARS LINDBLAD (m):

Jag väckte en fråga i mitt första inlägg om återsrapporten från utrikesministern. Den gäller hur vi ska jobba tillsammans. Vi söker formerna hela tiden. Det är jättebra med den nya mappen och att vi får mer information.

Jag skulle uppskatta – och tycker att det är en del av riksdagens kontrollmakt – att när vi inte får det utskickat till oss att vi får en muntlig

2005/06:30
17 mars

återrapport så att det blir lättare för oss att reagera. Det skulle vara bra om vi kunde ha det så framöver.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Vi har infört mappen på eget bevåg. Det var inte något som ni var förberedda på. Gymnich kommer tillbaka om ett halvår eller så. Då kanske vi inte är samma som sitter här runt bordet! Vi tar med oss det.

Anf. 64 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s):

Jag förstår önskemålet. Om det finns i er nya mapp, och om ni inte har fått den i god tid, då föredrar jag ärendet. Är det så? Ja.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Okej. Vi får väl upplysa övriga ministrar om vår nya mapp, så att de är förberedda.

Då tackar vi utrikesministern och medarbetare. Trevlig helg.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi Lars-Olof Lindgren välkommen. Vi börjar som vanligt med en återrapport. Finns det något att återrapportera?

Anf. 67 Statssekreterare LARS-OLOF LINDGREN:

Herr ordförande! Det finns väldigt lite från förra diskussionen. Det var en redogörelse från kommissionen om läget. Frankrike begärde ordet och framförde sin kända ståndpunkt. Sedan blev det ingen diskussion. Det var inte mycket att rapportera från förra gången.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi godkänna återrapporten.

Anf. 69 Statssekreterare LARS-OLOF LINDGREN:

Den har kommit skriftligt också.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Ja.

Anf. 71 Statssekreterare LARS-OLOF LINDGREN:

Frågan kommer på dagordningen inför Gaerc nästa vecka. Den kommer säkert att figurera framöver under våren. Vi kommer in i ett mycket intensivt avgörande skede vad gäller förhandlingarna i Doharundan.

I Hongkong beslutade man sig för att jordbruk och industrivarufrågorna skulle tas upp på ett möte i slutet av april inom WTO. Man ska då bestämma beräkningsgrunderna för tullsänkningar, så kallade modaliteter. Förberedelserna för det och förberedelser för allt annat som man räknar med måste vara klart allra senast i slutet av juli i år för att hinna med den tidsplan som gäller. Det absoluta slutdatumet för rundan inträder under sommaren nästa år då man bedömer att den amerikanska kongressen inte förnyar administrationens förhandlingsmandat. För att hinna klart med alla praktiska saker, om man räknar bakåt, måste beslut fattas i Genève i slutet av juli eller allra senast direkt efter sommaruppehållet, det vill säga i september. Vi har problemet att ingen kommer med avgörande eftergifter förrän det är absolut nödvändigt, för att undvika att man lägger fram erbjudanden där andra säger "Tack så mycket!" och sedan fortsätter förhandlingarna. Det är svårigheten i förhandlingarna. Det är svårt att få rörelse innan det är absolut nödvändigt.

Stämningssläget i diskussionerna är dock bättre nu än på länge. Jag var själv i Genève för två veckor sedan och träffade företrädare för WTO-sekretariatet men också tongivande medlemsländer i WTO samt ordförandena i några av de förhandlingsgrupper som arbetar. Mitt intryck var att det finns en känsla hos dem som sitter i Genève och förhandlar att det är möjligt att uppnå ett resultat som är ambitiöst och bra. Det ankommer

bara på att det finns en tillräckligt stark politisk vilja från alla inblandade för att detta ska ske.

I sak har dock ännu inte mycket noterats som framgångar. Det främsta skälet till att det var ett gott stämningsläge var dels att Hongkongmötet gick som det gick, att det inte blev mer negativt utan till och med att man kom överens om vissa framsteg, dels att de tongivande och viktigare länderna och ländergrupperna i Davos vid mötet med Ekonomiskt världsforum i januari kunde komma överens om att man framöver ska ta steg framåt tillsammans. Man ska inte fortsätta politiken med att folk sitter och väntar ut varandra. Det har skapat ett bättre stämningsläge, men det gäller att se till att det också blir konkreta resultat som ger innehåll till stämningsläget.

Om vi ska lyckas måste de viktigare aktörerna EU, USA och den tongivande G 20-gruppen med Brasilien och Indien i spetsen ta ansvar och göra eftergifter. De måste öppna sina marknader inom jordbruk samt industrivaror och tjänster.

Det var ett möte i helgen i London. Förväntningarna var höga. De tongivande länderna träffades. Den rapportering vi har fått därifrån är inte speciellt positiv. Det händer inte speciellt mycket. Små framsteg kunde noteras – inte speciellt stora.

På måndag kommer frågan upp. Vi förväntar oss att kommissionär Mandelson ska informera om mötet i London. Förhoppningsvis ska han klargöra kommissionens strävan att driva på förhandlingarna konstruktivt för att nå ett ambitiöst resultat.

Som vi vet har kommissionen klart deklarerat att man inte avser att komma med något nytt bud från kommissionens sida, från EU:s sida, på jordbruksområdet innan andra länder rör sig på andra områden. Detta har vi från svensk sida stött. Men vårt stöd är villkorat på att man verkligen rör sig när andra länder rör sig på industrivaru- och tjänstesidan – att man kan se en positiv utveckling.

Här inträffade något i förra veckan som är oroväckande ur vår synvinkel. Frankrike bestämde sig för att skriva ett nytt brev till kommissionen. Det var jordbruksministrarna. De lockade med tolv andra medlemsländer att skriva under ett sådant brev, som dels gick ut på att framhålla ståndpunkten att man redan nått gränsen för mandatet i förhandlingarna vad gäller jordbrukssidan och att kommissionen inte får ta ytterligare steg, dels betonade att inte ens om framsteg görs inom andra områden anser man att kommissionen kan ta ytterligare steg.

Det är ett väldigt beklagligt utspel från Frankrike. Att man fick 13 medlemsländer – samt även Bulgarien och Rumänien, vilket är nytt – att skriva under detta till jordbrukskommissionären ser vi som oerhört olyckligt. Vi har själva accepterat den solidaritet som har funnits inom EU att inte gå ut och hävda en annan uppfattning än kommissionens. Nu går Frankrike ut och bryter klart mot solidariteten inom EU.

Vi har hela tiden varnat för att man sätter de defensiva intressena på jordbrukssidan så högt att vi går miste om framsteg när det gäller industrivaror och tjänster som gynnar oss och hela världsekonomin – inte minst u-länderna.

Det är naturligtvis ett känsligt skede när man från Frankrike går ut på det sätt som man har gjort.

I många av de medlemsländer där jordbruksministrarna har skrivit på är det inte speciellt populärt bland handelsministrarna. Vi har hört från bland annat Finland att deras jordbruksminister har skrivit på. Det kan finnas en viss nyansskillnad. Alla länder har inte samma beredningsprocess som vi har i Sverige där vi vet att när vi uttalar oss inom EU så är det med en röst. Det kan finnas nyansskillnader mellan olika ministrar i de här frågorna.

Vi får hoppas att det inte får en så negativ effekt som det kan synas. Det här är naturligtvis inte bra för EU:s möjligheter att fortsätta förhandlingarna. Om kommissionen binds fast så som Frankrike nu eftersträvar är risken oerhört stor att rundan inte kan slutföras och att EU får skulden för att det bryter samman. Vi är inne i ett allvarligt skede.

Jag tror inte att man får en så stor diskussion om detta på mötet i nästa vecka. Sverige och andra länder kommer visserligen att påtala det olyckliga i att det här brevet har skrivits, men vi förmodar att Frankrike inte har intresse av att just nu föra en strid om det. De signaler vi har fått är att de själva vill tona ned betydelsen av brevet.

Vi har beredskap för att föra diskussionen med Frankrike, om det behövs.

Anf. 72 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag förstår att det inte är lätt att få ihop ett avtal mellan 149 länder. Det är en mycket komplicerad process där många länder ingår. Det är fråga om jordbruksstöd, tullar, industriprodukter och tjänster. Det är inte lätt att få ihop det.

I Londonmötet var det sex länder som satt och pratade. Man exkluderar ju många länder. Varför gör man det? Är det för att på något sätt uppnå förhandlingslösningar? Jag tycker att fler borde ingå i diskussionen. Det är farligt att exkludera de allra fattigaste länderna.

Vi är inne i en stark tidspress. Det är mycket som måste klargöras under våren. Det gäller naturligtvis också att få ihop saker och ting till april. Frågan är om det går.

Av vad jag ser i våra handlingar tycker jag att Sveriges position är svag och urvattnad. Det står att Sverige ska verka för att nå ett ambitiöst slutresultat med öppnare och mer rättvisa handelsregler. Det är klart att det är bra, men det är lite urvattnat.

Borde det inte stå att Sverige ska verka för ett resultat som innebär utveckling för världens fattigaste och att formulerade regler respekterar att olika länder har olika förutsättningar? Så är det ju. Är det inte det vi vill uppnå, att de allra fattigaste också får det bättre?

Jag tycker att den svenska positionen är lite urvattnad. Går det inte att göra mer? Finns den rätta politiska viljan just nu? Går det att få ett avtal före sommaren? Kan inte Sverige göra lite mer och vara tydligare?

Anf. 73 LARS LINDBLAD (m):

Man kastar ju mellan hopp och förtvivlan i de här frågorna. Å ena sidan är det positivt att det inte verkar bli något stort krig, å andra sidan möts man av jordbruksutspelet. Vi ska ju diskutera det även med jordbruksministern.

Förutom det som statssekreteraren sade uppfattar jag i utspelet från fransmännen, som ju har vunnit stöd från ett förfärande antal medlems-

länder, att det innebär ett tydligt brott mot den överenskommelse som redan finns när det gäller exportstöden. Fransmännen uttrycker att de vill använda exportstödet proaktivt ända fram till 2013 och först då avsluta detta.

Jag skulle vilja ha ett klargörande från statssekreteraren. Detta innebär väl att det bryter mot den överenskommelse som man har nått hittills?

Såvitt jag har förstått ska man påbörja nedtrappningen av exportstöden redan tidigt under perioden, det vill säga så snart som möjligt nu. Det är ju extra allvarligt.

Jag tror inte att omvärlden är särskilt förvånad över att EU är lite tveksamt till reformer inom jordbruksområdet. Det är ju en gammal dålig tradition som EU har. Det är allvarligt att fransmännen uppmanar till en tillbakagång. Det är riktigt allvarligt att man från en majoritet av EU:s medlemsländer uppmanar att man ska bryta mot ingångna avtal. Där måste handelsministrarna vara extremt tydliga gentemot de väldigt otydliga jordbruksministrarna.

Anf. 74 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Ska man uppfatta det så att det finns två agendor, dels CAP-agendan som EU jobbar med när det gäller det som ska hända på marken för förbunden, dels en WTO-agenda? Är det korrekt uppfattat när det gäller ambitionen i förändringsarbetet?

Anf. 75 Statssekreterare LARS-OLOF LINDGREN:

När det gäller frågan om Sveriges position är svag är det möjligt att inte alla våra ståndpunkter togs med i underlaget här. Regeringen har ju utförligt i den skrivelse som gick till riksdagen i höstas redovisat vår position i den här rundan. Jag tror inte att någon som följer detta, vare sig i Sverige, Europa eller på andra ställen i världen, är av uppfattningen att Sveriges position är svag. Vi har varit utomordentligt tydliga och klara i vår uppfattning om hur den här rundan ska bedrivas, vilket slutresultat vi vill ha av den och vår syn på handelspolitik i stort. Jag tror att det finns få motsvarigheter till tydlighet i position.

Vi ser den här rundan som oerhört viktig för utvecklingsländerna. Det framgår väldigt tydligt både i den skrivelse som vi lämnade till riksdagen och i vårt agerande både inom EU och i våra samtal med andra länder. Om det i materialet framstår som att vi inte är tydliga beklagar jag det. Det är vi.

Så till frågan om hur man får nära 150 länder att skriva under på ett resultat som i många länder naturligtvis i många avseenden skapar politiska problem och spänningar eftersom man åtar sig att bedriva en politik som sannolikt i och för sig är positiv på lång sikt men skapar kortsiktiga omställningskrav och kortsiktiga politiska problem. Alla måste få något som gör att de tycker att fördelarna överväger det negativa. Det är en utgångspunkt för att man ska komma fram.

Jag håller helt med Sven-Erik Sjöstrand om att det är oerhört viktigt att de minst utvecklade länderna känner sig delaktiga i processen.

Jag tror att Hongkongmötet hade en oerhört stor betydelse för hur de minst utvecklade och fattigaste ländernas delaktighet i den här rundan manifesterades. Man fick tydliga resultat på utvecklingssidan, man intro-

ducerade ett program för *aid for trade*. Man sade att förändringarna av regelsystemet måste kompletteras med ett bistånd och stöd till länderna för att de ska klara detta.

2005/06:30

17 mars

Jag kan berätta att jag besökte Ghana och Nigeria för någon månad sedan och träffade handelsministrarna där. Det var väldigt intressant att de båda handelsministrarna deltog väldigt aktivt i mötet i Hongkong och var med i de inre förhandlingar som försiggick varje natt. Samtidigt var de tvungna att förhandla på dagtid. De kände att de aktivt hade bidragit till att Hongkongmötet blev så framgångsrikt som det blev. Båda tog åt sig en del av äran för att det gick så bra som det gick.

Det är oerhört viktigt och väldigt positivt att se att afrikanska länder känner delansvaret och delaktigheten i processen.

Det är ju svårt att alltid ha alla förhandlingar med alla länder. Det är en omöjlighet. Vissa diskussioner måste ske i mer begränsade kretsar. Det är ju viktigt att allt förankras väl i de bakomliggande processerna, annars är det ju inte värt något. Liksom kommissionen måste förankra hos medlemsländerna i EU måste de andra representanterna för grupper förankra tillbaka till sina respektive grupper, annars kommer inte resultatet att nå framgång i den slutliga omröstningen. Där måste alla rösta ja, annars blir det ingenting.

Så till frågan om det franska brevet och dess syn på exportstöd.

I Hongkong kom man ju överens om att fasa ut exportstödet. Man kom också överens om att det skulle ske med en *front-loading*, vilket betyder att man inte ska vänta, som man gjorde med tekorestriktionerna, till sista året och då upptäcka att det inte går. Man ska göra det under den period som finns och inte vänta till sista året.

Frankrike har i brevet framfört vissa bestämda uppfattningar om hur de anser att detta ska beräknas under resans gång. Jag tänker be Daniel Blockert att berätta mer om det. Det är tekniskt rätt komplicerad sak.

Det kan han göra när jag har svarat färdigt.

Frankrike fick i och för sig stöd i EU-kretsen i Hongkong för deras beräkningsgrund för hur man beräknar exportstödet omfattning. Vi ser det inte som ett brott mot deras positioner där. Vi anser inte att man har rätt att driva det så hårt att man säger att om inte andra länder också accepterar det går man ifrån den uppgörelse som gjorts. Det vore väldigt olyckligt om de gjorde det.

Så till frågan: Har vi två agendor – en CAP-reform och en WTO-sida? De är inte helt sammanfjättrade. Det som är på WTO-agendan kommer i ett senare skede än den CAP-reform vi har nu. Självklart hör de ihop. Vi kan inte gå ut i Europa och åta oss något på jordbrukssidan som inte ligger inom ramen för CAP eller en förändrad CAP. Det finns beröringspunkter, men processerna är inte identiska.

Vi ber Daniel Blockert berätta hur Frankrike vill räkna exportstöden tills de utfasas helt.

Anf. 76 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT:

Vi kan ta det kort. Precis som statssekreteraren sade var det så vid Hongkongmötet att för att Frankrike över huvud taget skulle gå med på att vi satte ett slutdatum ville man ha rådsslutsatser på att detta ska beräknas på budget och inte volym.

Det innebär alltså att man kan göra på två olika sätt när man ska fasa ut exportstöden. Antingen fasar man ut pengarna som vi ger till exportstöd eller också sätter man volymbegränsningar och skär helt enkelt ned på hur mycket vi kan exportera.

Frankrike och ett antal länder som använder sig mycket av exportsubventioner vill att man ska använda budgetdelen. Skälet är att man räknar med att vi ska kunna exportera ungefär samma volymer ganska länge. Exportstöden är rätt generösa. Även om man har lite mindre exportstöd för den export som sker ska man ändå kunna upprätthålla ungefär samma volym rätt länge, säkert fram till 2011–2012.

Från svensk sida tycker vi inte alls att det är någon särskilt bra idé. Den kom upp i Hongkong för att vi, som sagt, över huvud taget ska få ett slutdatum. Det är viktigt att konstatera att det i de rådsslutsatser som togs i Hongkong tydligt står att detta är något som kommissionen ska verka för, men att det inte på något sätt är ett villkor att vi ska klara det.

Det finns ett väldigt stort motstånd hos många av WTO-länderna att man gör på det här sättet. De flesta länder vill gärna att man har någon typ av formel där man sätter volym och budget sammantaget, och så får det följa varandra under en utfasningsbit.

Där finns det också tydliga kopplingar, precis som statssekreteraren var inne på och som också Holger Gustafsson sade – jag gissar att jordbruksministern ska berätta om det pm som Frankrike har skrivit om deras syn på ett framtida CAP. Där finns också tanken att man ska använda exportstöden på ett lite mer konstruktivt sätt. För Frankrike är det väldigt tydligt att CAP-reformen och WTO-förhandlingarna är en och samma sak. Vi får hantera det problemet också.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Jag tackar er så mycket. Trevlig helg!

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Välkomna! Vi börjar som vanligt med en återrapport.

Anf. 79 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det är rådet den 20 februari. Då togs beslutet om marknadsordningen för socker. Det var en del procedurfrågor som gjorde det lite osäkert ända in i det sista, men det blev en kvalificerad majoritet för reformbeslutet. Inom kort kommer kommissionen tillbaka med förslag kring nedjusteringar av innevarande produktionskvot eftersom vi har en överproduktion. Vi räknar med att det kommer att innebära ungefär en reduktion på 40 000 ton för svensk del.

Vi antog förslaget till strategiska riktlinjer för landsbygdens utveckling. Sedan hade vi en diskussion kring strategin för biobränsle och handlingsplanen för biomassa. Det blev ordförandeslutsatser efter den diskussionen. Det här är något som vi från svensk sida välkomnar. Det är en intressant diskussion. Vi tycker att det är viktigt att lyfta fram forskningen och utvecklingsfrågorna så att vi också skapar en bra bas för andra generationens biodrivmedel.

Vi hade en första diskussion om aktionsplanen för djurskydd. Från svensk sida välkomnade vi att den planen nu kommer fram. Andra som var positiva var Danmark, Tyskland, Luxemburg och Belgien. Jag markerade att vi saknade djurtransporterna i det här programmet men välkomnade samtidigt att det finns en idé om hur man ska kunna förbjuda import av katt- och hundskinn. Den franska ministern var mycket tveksam till den här handlingsplanen och hade ett antal negativa kommentarer.

I övrigt fick vi en lägesrapport när det gäller fågelinfluensan. Vi konstaterade att det är viktigt att vi agerar samordnat. Det arbetet fortsätter i den ständiga kommittén för livsmedelskedjan och djurhälsa, och fågelinfluensan kommer givetvis upp på det rådsmöte som vi ska ha nästa vecka.

Under Övriga frågor fick vi en information om läget i WTO-förhandlingarna.

En annan fråga jag kan nämna i sammanhanget är oron för marknaden för fjäderfäkött och konsumtionsminskningar. Där var det en diskussion om vilka åtgärder som kan vidtas. Det är också en fråga som kommer upp på nästa rådsmöte.

De vodikaproducerande länderna, dit ju Sverige hör, förklarade vikten av att man ser vodka som en traditionell produkt som tillverkas från spannmål och potatis. Det var Polen som tog ett initiativ i den delen.

Frankrike tog också upp en fråga om import av äpplen.

Från svensk sida hade vi en viktig fråga uppe bland de övriga frågorna. Det var åtgärder för att stävja det illegala fisket av torsk i Barents hav, där jag hade agerat genom att skriva brev till mina kolleger och brev till kommissionären. Det handlar både om att kunna ha ett samarbete med NEAFC, kunna ha bättre landningskontroll i EU-hamnar och också

hitta ett förhållningssätt till Ryssland och driva på Rysslands arbete med kontrollfrågorna. Danskarna hade anslutit sig till de svenska synpunkterna. Det var en bra diskussion, där kommissionären lovade åtgärder.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten.

Vi går in på kommande ministerrådsmöte. Där har vi först Marknads-situationen och stödåtgärder för fjäderfäsektorn.

Anf. 81 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det finns ju en oro för att vi ska få en press på priset på fjäderfäkött men också en nedgång i konsumtionen på grund av fågelinfluensan. Vid flera rådsmöten har det diskuterats vad kommissionen kan göra och vad unionen kan göra. Redan nu har exportbidraget höjts i omgångar. Det har också diskuterats om man kan vidta olika typer av säljfrämjande åtgärder. Det är väl svårt just i det läge vi är i nu. Det ska vara vid rätt tidpunkt som man vidtar den typen av åtgärder. Vi har tittat lite mer långsiktigt på prisnivån. Man kan se att priserna visst har gått ned om man tittar på EU i dess helhet, men samtidigt är det ingen extrem låg prisnivå om man tittar i ett lite längre perspektiv.

Det är klart att unionen måste ha en beredskap och föra den här diskussionen. Samtidigt tycker vi från svensk sida att man ska vara mycket restriktiv med att vidta åtgärder som ska ta hand om problemet på marknaden. Det är väldigt viktigt att vi upprätthåller konsumenternas förtroende genom systematiska och effektiva åtgärder för att hålla undan fågelinfluensan från tamfjäderfäbesättningarna.

Anf. 82 LENNART FREMLING (fp):

Herr ordförande! Jag undrar lite eftersom det står som bakgrund att kommissionen har vidtagit åtgärder inom ramen för marknadsordningen för fjäderfäkött. Min principiella utgångspunkt är, och det sade jordbruksministern nyss också, att vi ska vara restriktiva. Marknaden bör ju kunna klara det här. Vi bör ha sådana allmänna regler så att det får vara konsumenten som styr efterfrågan. Att man gemensamt jobbar med att undvika smittspridningen är ju en sak, men när det börjar gå in på ekonomiska åtgärder tycker jag att marknaden bör kunna styra det i huvudsak själv. Det står som svensk ståndpunkt att Sverige noggrant följer utvecklingen. Det är väl bra. Men vad är det för åtgärder som kommissionen har vidtagit? Vad kan man tycka kan vara möjliga och rimliga åtgärder att vidta så att konsumenten ändå får styra?

Anf. 83 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag tycker att det är bra att jordbruksministern pekar på att Sverige är mycket restriktivt med att vidta åtgärder. Exportbidrag har väl inte varit den svenska linjen. Men jag har sett några fall där Sverige har sagt ja till det – jag tror det är så – i EU-sammanhang, kanske arbetsgruppssammanhang. Jag säger som tidigare talare att det är bra om marknaden löser de här frågorna.

Fjäderfäsektorn är en sektor som präglas av väldigt små marginaler men stora omsättningar i företagen, vilket gör att även ganska små förändringar eller nedgångar får stora konsekvenser. Jag vill dock säga att jag håller med ministern. Det viktigaste i det här är inte att putta in pengar, utan det är saklig information ut till konsumenter och inte minst resolut agerande när besättningar drabbas av det här. Vi stöder regeringens inriktning.

Anf. 85 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Dock vill jag från vårt håll säga att det är angeläget att om det skulle bli aktuellt med någon form av stöd till näringen är det viktigt att det är en EU-politik. Vi har ingen anledning att slå ut svensk näring om övriga får ett stöd.

Anf. 86 LARS LINDBLAD (m):

Jag tycker att det är viktigt att man kan vara nyanserad i detta. Både ministern, Jan Andersson och Holger Gustafsson landar ganska bra. Jag tror att man ska vara lite försiktig med att helt avvisa och hänvisa till att marknaden får klara det här själv. Det var inte så länge sedan vi själva fick pengar från solidaritetsfonden på grund av naturkatastrof i skogen. Om vi når den nivån och den marknadseffekten bör vi kanske iaktta det, oavsett var det sker i EU, det vill säga inte helt avvisa gemensamma åtgärder. Men, som Holger Gustafsson säger, det är viktigt att detta sker på EU-nivå så att vi hittar en balans i detta så att det inte är någon form av förtäckta statsstöd eller något liknande som vi ständigt och jämt brottas med.

Jag tycker att ministerns ord var ganska välavvägda.

Anf. 87 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

När det gäller exportbidragen är det inom ramen för en gällande marknadsordning och de procedurer vi har. Även om vi är negativa till exportbidragen som sådana är det här inom den ordning som gäller.

När det gäller statsstöd ska vi givetvis följa det regelverk vi har inom unionen.

Anf. 88 LENNART FREMLING (fp):

Herr ordförande! Jag frågade egentligen vad kommissionen redan nu har vidtagit för åtgärder. Finns det något konkret?

Anf. 89 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Ja, det finns konkreta åtgärder. Exportbidragen har man höjt i ett antal omgångar. Det är lite olika nivåer beroende på vad det är för typ av kött detalj. Maximalt i dag är det 40 euro per 100 kilo kyckling som man kan få i exportbidrag. Man har diskuterat olika typer av säljfrämjande åtgärder, informationskampanjer eller liknande, men man har inte bestämt att det nu är lämpligt att försöka gå ut till konsumenterna med den typen av information. Det är framför allt exportbidragen. Är det något att tillägga där, Anders, när det gäller åtgärder som är genomförda?

Anf. 90 Departementsrådet ANDERS KLUM:
Nej, inte på EU-nivå. Sedan finns ju statsstöden.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Genomförandet av den reformerade gemensamma jordbrukspolitiken samt dess framtid.

Anf. 92 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det är den franska delegationen som har tagit upp frågan. Det handlar om att ha någon typ av säkerhetsnät i samband med att man förändrar den gemensamma jordbrukspolitiken. Från svensk sida är vi i grunden negativa till den här typen av system. Men nu när frågan finns på agendan tycker vi att det är viktigt att vi också är en konstruktiv diskussionspartner i de här sammanhangen så att det inte detta går fel. Det finns ett problem med variationer i produktionen och hanteringsproblem. Det är klart att någon typ av försäkringssystem kan vara en effektiv lösning. I grunden är vi negativa, men vi vill inte agera på ett sådant sätt så att inte vi får vara med i de diskussioner som kan komma framöver.

Anf. 93 LARS LINDBLAD (m):

I stort tycker jag väl att den svenska ståndpunkten är bra. Det är bra att man deltar som konstruktiv samtalspartner, men det får inte på något sätt bli så att man följer med i den diskussion som nu sker. Jag uppfattar inte det franska inspelet – och det är tyvärr alldeles för många andra medlemsländer som hakar på – som särskilt konstruktivt givet den diskussion vi har haft om avreglering, WTO-runda med exportstöd och så vidare. Som jag har förstått utifrån den diskussion vi har haft på utskottet avser ministern att samla vänner i detta. Det tror jag är väldigt bra. Nu är det nog viktigt att stå upp för de principer som vi har kämpat för, för den här kampen måste vinnas om och om igen.

När det gäller den här typen av inkomstförsäkringar vill jag uttrycka en stor skepsis. Med för mycket av den typen av idéer ligger man väldigt nära den prisreglering som vi försöker lämna steg för steg. Det tror jag också man ska vara väldigt försiktig med.

Om man hävdar gamla principer har jag inga problem att stödja den svenska ståndpunkten.

Anf. 94 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

När man tar del av detta får man nästan ett intryck av att det snart är franska val igen. Jag vill också understryka att det är viktigt att den känsliga förändringsprocess som vi alla står bakom när det gäller jordbruket inte går fram och tillbaka utan att den är stabil och går i en bra riktning.

Det gäller generellt för förändringsprocessen mellan CAP- och WTO-positioner. Man kan inte först lägga fram en tuff CAP-agenda och något år efteråt komma igen med en WTO-agenda som bryter upp den förut-sättning man har gett bönderna i CAP-sammanhang.

Det måste vara investeringsbart och omställningsbart med en stabilitet så att aktörerna på marknaden kan räkna med att det gäller ett antal år framöver och kan ta hänsyn till det. Ryckigheten vill vi absolut avvisa.

2005/06:30

17 mars

Anf. 95 JAN ANDERSSON (c):

Jag har några frågor. Vi har fått ställningstaganden från andra länder. Det förvånar mig att det är så många som står bakom. Man kunde hoppas att de bara haft ett franskt papper och ingen översättning av det när de har skrivit under, men så väl är det nog inte. Lite av den här rörelsen var mycket förvånande.

Här står att man kan göra vissa delar antingen genom producenterna själva eller nationellt finansierade. Är det ytterligare ett litet inslag i att renationalisera jordbrukspolitiken? Hur är stämmningsläget på den fronten?

Jag har en sista fråga som möjligen är en detalj. Det gäller ett nationellt försäkringssystem. Finns det möjlighet för enskilda länder att göra det inom moduleringen som finansiering?

Anf. 96 LENNART FREMLING (fp):

Det är viktigt att vi fortsätter att kraftfullt hävda vår jordbrukspolitik med en avreglering. Det är ett dråpslag mot vår politik och vår grundläggande inställning att avreglera.

Det är viktigt att man agerar och markerar så kraftfullt som man kan göra. Sedan kan det möjligen vara så att det av taktiska skäl ändå är lämpligt att inte agera så att man utesluts från vidare förhandlingar om det kan bli sådana diskussioner i framtiden.

Tankarna på inkomstförsäkringar känns som att de strider mot marknadsprinciper, och man bör inte jobba särskilt mycket i den riktningen. Det känns inte bra.

Allmänt sett undrar jag om det möjligen finns en sorts jordbruksministerintresse bland jordbruksministrarna inom EU att få så mycket pengar som möjligt till sin sektor medan handelsansvariga ministrar agerar på ett annat sätt. Det finns liksom två grupper av ministrar som strider mot varandra inom EU.

Om det är så har jag inga förslag på hur man ska komma ifrån det problemet. Men det är viktigt att alla i regeringen agerar å sina länders vägnar och har enhetlig politik och inte att varje slags minister har sin politikgrupp.

Det vore intressant att höra jordbruksministerns kommentar om vad man kan göra åt det för att få enhetliga linjer så att verkligen avreglering och principen om frihandel kan få slå igenom i praktiken så småningom.

Anf. 97 CHRISTINA AXELSSON (s):

Vi hade en lång diskussion om detta också i utskottet i går. Det är viktigt att slå fast att livsmedel ska produceras på marknaden villkor. Livsmedelsproducenter är företagare, och det är konsumenterna som är kunderna. Jag är glad att vi har en sådan gemensam ståndpunkt om det från Sverige.

Hur arbetar ministern vidare med detta? Jag antar att man måste försöka att samla ihop de länder som är emot för att man ska kunna få ytterligare reformer till stånd. Vad kommer att hända med den här frågan

framgent? Det är väl inte sista gången det kommer upp på ett minister-
rådsmöte.

Anf. 98 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag vill än en gång understryka att vi är mycket skeptiska och negativa. Vi kommer att mycket noga bevaka våra intressen. Det är inte så att vi vill se riskhanteringssystemen och inkomstförsäkringar som ett komplement utan möjligen någonting som skulle kunna vara en temporär lösning under en övergångsperiod.

När det gäller CAP-reformen och WTO fattade vi år 2003 beslutet om MTR. Då var vi väldigt medvetna om att vi skulle ha en WTO-förhandling och att vi hade en Doharunda. Det påverkade också ställningstagandena när vi fattade det beslutet. Där finns en koordinering.

Det finns en del positiva saker i det franska initiativet. Det är att man lyfter fram behovet av förenklingar. Det tycker vi om. Där vill vi se om vi kan göra något.

Det ställdes en fråga om det kan vara ett speciellt intresse för jordbruksministrarna. Jag vill svara på det här sättet. Den svenska jordbruksministern och den svenska handelsministern är synnerligen samspelta om man jämför med hur det är i andra länder. Det är svaret på den frågan.

När det gäller att hitta liktänkande ska vi ha ett möte på tjänstemannanivå på onsdag kommande vecka. Det är Storbritannien, Nederländerna, Tyskland, Danmark, Sverige och Estland, som för första gången ska vara med på det mötet.

Anf. 99 LARS LINDBLAD (m):

Det finns egentligen bara en utestående fråga. Det är diskussionen om inkomstförsäkring.

Vi har nu ägnat flera års tid att flytta stöd från en dålig box till en bättre box. Återinför man även under en övergångsperiod den typ av inkomstförsäkringar som detta andas flyttas väl delar av de stöden tillbaka till den dåliga boxen, som jag uppfattade det.

Det kan vi väl rimligen inte tycka är en okej lösning ens under en övergångsperiod. Det känns som att flytta tillbaka politiken. Eller har jag missuppfattat ministerns ståndpunkt där?

Anf. 100 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Ska man ha riskhanteringssystem måste de hamna i den gröna boxen om det ska kunna fungera. Det är så jag har uppfattat resonemangen. Det är en restriktion.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Nästa punkt gäller skydd av beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel.

Anf. 102 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag tänkte ta punkt 5 och punkt 6 i ett paket, eftersom det är samma typ av fråga. Det är punkter för antagande.

Det gäller de geografiska beteckningar och ursprungsteckningarna samt traditionella specialiteter. Vi räknar inte med att det blir någon diskussion, utan det är ett antagande.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor från ledamöterna. Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt gäller översyn av EU:s strategi för hållbar utveckling.

Anf. 104 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det är en riktlinjedebatt i en för Sverige väldigt angelägen fråga. Vi välkomnar diskussionen. Vi tycker att ansatsen är lite smal på jordbruksområdet. Vi vill lyfta in jordbruk och fiske väldigt tydligt och att man bör titta på hela livsmedelskedjan när det gäller djuromsorg, och givetvis finns bioenergifrågan med.

Vi talar också här hemma om hållbar konsumtion. Det är någonting man kan lyfta in i paketet, hållbar utveckling och hållbar konsumtion. Det blir en tämligen allmän diskussion. Men det är en viktig diskussion för oss.

Anf. 105 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Jag vill bara ge uttryck för att jag tycker att regeringen här är skyldig näringen att i högre grad komma med konsekvensbeskrivningar av den här typen av förändringar så att man kan förutse villkoren.

Anf. 106 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag har ingen kommentar till det. Det är klart att man ska göra konsekvensbeskrivningar. Holger Gustafsson vill tydligen ha en ökad aktivitet och en djupare analys, om jag uppfattade det rätt.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Finns det något att säga om Övriga frågor?

Anf. 108 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Frågan om fågelinfluensan kommer att tas upp. Det blir värdefullt att få redovisning från andra länder. Tyvärr är det många av unionens medlemsländer som nu är drabbade av fågelinfluensan.

Från svensk sida avser vi att lyfta fram vikten av att vi inte glömmer tredjeland och att vi också ser till att vi hjälper till med veterinära och sanitära åtgärder i Asien och Afrika där vi har de största problemen.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen.

Finns det något att säga om frågan om WTO-förhandlingar? Vi har haft den frågan uppe innan här i dag. Jag tror att vi har fått en ordentlig genomgång.

Anf. 110 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):
Jag har ingen ytterligare kommentar i den frågan.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:
Finns det några A-punkter?

Anf. 112 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):
Jag har ytterligare en övrig fråga som vi bedömer ska komma upp. Det gäller ett frivilligt stöd till marknadsföring av olivolja och bordsoliver i tredjeland inom ramen för någonting som heter International Olive Oil Council. Det är Italien med stöd av Spanien som har begärt att få upp den frågan.

Enligt uppgift är inte kommissionen beredd att vidta några åtgärder för att det frivilliga stödet för marknadsföringsåtgärder ska återupptas. Det ligger i linje med de svenska ståndpunkterna. Vi tycker att marknadsföringen helt ska finansieras av näringen.

Vi har vegetabiliska oljor i Sverige som konkurrerar med olivolja. Här kommer vi att markera.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:
Det ser ut som att nämnden instämmer i detta.
Finns det något att säga om A-punktslistan? Det är bara en punkt.

Anf. 114 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):
Det gäller gemensam organisation av marknaden för torkat foder. Det är den jag har.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:
Det finns inga frågor på den punkten. Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser A-punktslistan.
Då har vi klarat av alla frågor. Vi tackar jordbruksministern med medarbetare och önskar en trevlig helg.

Innehållsförteckning

2005/06:30

17 mars

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statssekreterare LARS DANIELSSON.....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statssekreterare LARS DANIELSSON.....	1
Anf. 5 LARS LINDBLAD (m).....	3
Anf. 6 LENNART FREMLING (fp).....	3
Anf. 7 Statssekreterare LARS DANIELSSON.....	3
Anf. 8 LENNART FREMLING (fp).....	5
Anf. 9 CHRISTINA AXELSSON (s).....	5
Anf. 10 Statssekreterare LARS DANIELSSON.....	5
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 12 Statssekreterare LARS DANIELSSON.....	5
Anf. 13 LENNART HEDQUIST (m).....	6
Anf. 14 Statssekreterare LARS DANIELSSON.....	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 16 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	6
Anf. 17 KARIN GRANBOM (fp).....	6
Anf. 18 LARS LINDBLAD (m).....	7
Anf. 19 KENNETH G FORSLUND (s).....	7
Anf. 20 ULF HOLM (mp).....	7
Anf. 21 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	7
Anf. 22 LARS LINDBLAD (m).....	8
Anf. 23 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	8
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 25 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	9
Anf. 26 BJÖRN HAMILTON (m).....	9
Anf. 27 KENNETH G FORSLUND (s).....	9
Anf. 28 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	10
Anf. 29 ANDERS G HÖGMARK (m).....	10
Anf. 30 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	11
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 32 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	11
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 34 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	12
Anf. 35 BJÖRN HAMILTON (m).....	12
Anf. 36 HOLGER GUSTAFSSON (kd).....	13
Anf. 37 ULF HOLM (mp).....	13
Anf. 38 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	13
Anf. 39 HOLGER GUSTAFSSON (kd).....	14
Anf. 40 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	14
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 42 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	14
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 44 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	15
Anf. 45 JOE FRANS (s).....	15
Anf. 46 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	16
Anf. 47 BJÖRN HAMILTON (m).....	16
Anf. 48 Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	16

Anf. 49	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 50	Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	17
Anf. 51	JOE FRANS (s).....	18
Anf. 52	Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	18
Anf. 53	JOE FRANS (s).....	18
Anf. 54	Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	18
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 56	KARIN GRANBOM (fp).....	19
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 58	Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	19
Anf. 59	KARIN GRANBOM (fp).....	19
Anf. 60	Departementsrådet HÅKAN EMSGÅRD	19
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 62	LARS LINDBLAD (m)	19
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 64	Utrikesminister LAILA FREIVALDS (s).....	20
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	20
2 §	Allmänna frågor och yttre förbindelser (WTO)	21
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 67	Statssekreterare LARS-OLOF LINDGREN	21
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 69	Statssekreterare LARS-OLOF LINDGREN	21
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 71	Statssekreterare LARS-OLOF LINDGREN	21
Anf. 72	SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	23
Anf. 73	LARS LINDBLAD (m)	23
Anf. 74	HOLGER GUSTAFSSON (kd)	24
Anf. 75	Statssekreterare LARS-OLOF LINDGREN	24
Anf. 76	Kanslirådet DANIEL BLOCKERT	25
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	26
3 §	Jordbruk och fiske.....	27
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 79	Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	27
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 81	Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	28
Anf. 82	LENNART FREMLING (fp).....	28
Anf. 83	SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	28
Anf. 84	JAN ANDERSSON (c).....	29
Anf. 85	HOLGER GUSTAFSSON (kd)	29
Anf. 86	LARS LINDBLAD (m)	29
Anf. 87	Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	29
Anf. 88	LENNART FREMLING (fp).....	29
Anf. 89	Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	29
Anf. 90	Departementsrådet ANDERS KLUM	30
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 92	Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	30

Anf. 93 LARS LINDBLAD (m).....	30	2005/06:30
Anf. 94 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	30	17 mars
Anf. 95 JAN ANDERSSON (c)	31	
Anf. 96 LENNART FREMLING (fp).....	31	
Anf. 97 CHRISTINA AXELSSON (s).....	31	
Anf. 98 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	32	
Anf. 99 LARS LINDBLAD (m).....	32	
Anf. 100 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	32	
Anf. 101 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 102 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	33	
Anf. 103 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 104 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	33	
Anf. 105 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	33	
Anf. 106 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	33	
Anf. 107 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 108 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	33	
Anf. 109 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 110 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	34	
Anf. 111 ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 112 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	34	
Anf. 113 ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 114 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	34	
Anf. 115 ORDFÖRANDEN.....	34	